

Hodnotící zpráva k dostupnosti vozidel na lince R26

podle článku 5a odst. 1 nařízení EP a Rady (ES) č. 1370/2007 o veřejných službách v přepravě cestujících po železnici a silnici a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 1191/69 a č. 1107/70, ve znění nařízení EP a Rady (EU) č. 2016/2338 (dále jen „Nařízení 1370“)

Předkládaná zpráva zpracovávána Ministerstvem dopravy v souvislosti s přípravou nabídkového řízení na lince R26 Praha – Příbram – Písek – České Budějovice (dále jen „linka R26“). Na základě článku 5a odst. 1 Nařízení 1370 je každý objednatel povinen vyhodnotit, zda je třeba přijmout opatření k zajištění účinného a nediskriminačního přístupu k vhodným kolejovým vozidlům. Takové hodnocení zohlední, zda jsou na příslušném trhu přítomny leasingové společnosti, které poskytují pronájem kolejových vozidel, nebo jiní tržní aktéři poskytující pronájem kolejových vozidel. Hodnotící zpráva se zpřístupní veřejnosti. Z toho důvodu je tato hodnotící zpráva zveřejněna na internetových stránkách Ministerstva dopravy.

1. Popis předpokládaných vozidel

Na základě přípravy dokumentace nabídkového řízení na lince R26 jsou předpokládány následující požadavky na konfiguraci a vybavení pro provoz potřebných vozidel:

1.1 Konfigurace vozidel

Vozidla budou rozdělena podle kapacity na kmenové soupravy (tzn. vozidla odpovídající základním kapacitním a kvalitativním požadavkům), pravidelné posily (tzn. vozidla posilová odpovídající poptávce nad úroveň kmenových souprav) a sezónní posily (tzn. další posilová vozidla, provozovaná pouze v určitých obdobích, a to za zjednodušených kvalitativních požadavků).

S ohledem na rozsah provozu na lince R26 se předpokládá, že dopravce bude disponovat nejméně čtyřmi kmenovými soupravami v pravidelném turnusovém nasazení. Kmenová souprava musí mít kapacitu alespoň 110 cestujících, což odpovídá soupravě dvou vozů klasické stavby nebo dvouvozovým jednotkám.

Vedle toho musí dopravce zajistit pro vybrané vlaky pravidelné posily o kapacitě alespoň 80 míst v závislosti na předpokládané poptávce, což odpovídá soupravě jednoho vozu klasické stavby případně jedno – až dvoudílným trakčním jednotkám. Bude-li tedy kmenová souprava splňovat pouze minimální požadovanou kapacitu 110 míst, pro pravidelné posily musí být dopravce připraven v pravidelném turnusovém nasazení zajistit vozidla v souhrnném objemu alespoň (2x80) míst, tedy úhrnem 160 míst k sezení nad rámec kapacity kmenových souprav.

Doprovce může z provozních důvodů provozovat i ucelené trakční nebo netrakční jednotky, dosahující spojené kapacity kmenové soupravy a pravidelných posil, v takovém případě nejméně 190 (110+80) cestujících, a uspokojit tím požadavek na kmenové soupravy a pravidelné posily zároveň.

V období maximální sezónní poptávky typu Vánoc, Velikonoc nebo začátku a konce letních prázdnin bude dopravce oprávněn nasadit na vlaky další posilová vozidla nad rámec pravidelných posil, která má k dispozici a která nemusí splňovat určité kvalitativní požadavky, např. nemusí být vybaveny informačním systémem.

1.2 Nejvyšší povolené stáří vozidel

V nabídkovém řízení budou poptávána vozidla splňující požadavky objednatele, a to bez ohledu na jejich stáří a původ, tedy jak vozidla nová, tak i ojetá.

1.3 Rychlost

Vozidla určená k plnění dopravních výkonů na lince R26 mít nejvyšší povolenou rychlost vozidla alespoň 100 km/h.

1.4. Způsob pohonu

Způsob pohonu není smluvně určen, je však stanovena podmínka provozu v nezávislé trakci na neelektrizovaném úseku dráhy mezi stanicemi Zdice a Písek. Přípuštěny jsou tak všechny konfigurace vozidel, zahrnující dieselový, bateriový nebo vodíkový pohon, provoz v elektrické trakci na zbývajících úsecích drah není vyloučen. Provozní koncept však nepředpokládá v žádné nácestné stanici čas potřebný na přepřah lokomotivy.

1.5 Vybavení vozidel (podrobnější informace jsou uvedeny v podmínkách nabídkového řízení)

Vozidla, určená pro provoz na lince R26, musí vedle požadavků vyplývajících z právních předpisů splňovat další podmínky, týkající se jak technických charakteristik, tak i vybavení vozidel z hlediska kvality poskytovaných služeb cestujícím. Jedná se zejména o následující požadavky:

- musí být ke dni zahájení provozu schválena pro provoz na předmětných úsecích drah,
- být vybavena zařízením umožňujícím jízdu pod dohledem evropského vlakového zabezpečovače European Train Control System (ETCS) nejpozději v okamžiku, kdy je v pojížděném úseku zaveden provoz výhradně pod dohledem tohoto zabezpečovače,
- umožnit změnu směru jízdy vlaku v cílové stanici bez nutnosti objíždění nebo přepřahu hnacího vozidla,
- s ohledem na přístupnost splňovat podmínky nařízení Komise (EU) č. 1300/2014 ze dne 18. listopadu 2014, o technických specifikacích pro interoperabilitu týkajících se přístupnosti železničního systému Unie pro osoby se zdravotním postižením a osoby s omezenou schopností pohybu a orientace,
- umožnit efektivní využití technických parametrů infrastruktury a disponovat dostatečnými dynamickými vlastnostmi pro rychlé dosažení maximální traťové rychlosti i ve sklonově náročných úsecích, přičemž požadovaný výkon souprav vozidel při všech pravidelných variantách řazení je nejméně 4,0 kW/t, kde tato hodnota představuje měrný trakční výkon, tj. podíl trvalého výkonu hnacího vozidla/jednotky (uváděného výrobcem vozidla) a hmotnosti příslušné celé soupravy vlaku ve službě, se všemi místy k sezení obsazenými cestujícími; pravidelné varianty řazení jsou ty, které se podle plánu pravidelného řazení opakují alespoň jednou týdně.

2. Průzkum trhu s ohledem na předpokládaná vozidla

2.1 Dostupnost použitých vozidel na trhu

S ohledem na krátkou dobu trvání smlouvy a předpokládaný provozní koncept lze předpokládat provoz užitých vozidel, i když ani nasazení zcela nových souprav není objednatel vyloučeno. Objednatel stanovené kvalitativní požadavky plní zároveň i vozidla, provozovaná na odpovídajících výkonech v současné době. Jedná se o motorové jednotky dopravce Arriva řady 845, vyrobené v Německu v letech 1986-9, přičemž tento dopravce má k dispozici i modernější motorové jednotky typu Siemens Desiro, které podmínky uvažované smlouvy rovněž splňují a jsou navíc i nízkopodlažní, pokud tyto jednotky budou vybaveny ETCS. Stejným typem vozidel disponují již nyní i další dopravci (GW Train, Regiojet, České dráhy) a s ohledem na jejich počet a končící ekonomickou životnost jsou plně dostupné na trhu ojetých vozidel. Uvažovat lze řadu motorových vozů starší výroby (řady 842 a 843, případně i 854) dopravce České dráhy, která jsou dodávkami nových vozidel a úbytkem výkonů tohoto dopravce uvolňována ze svých dosavadních výkonů; jejich nasazení je možné, pokud budou vybavena ETCS.

S ohledem na charakter výkonů na lince R26 není příliš pravděpodobné očekávat provoz netrakových jednotek, protože jsou požadována jsou vozidla o malé kapacitě pro tento druh vozidel. Není naopak vyloučen provoz klasických souprav s lokomotivou, které jsou k dispozici u více dopravců a disponují potřebným vybavením.

2.2 Efektivní a nediskriminační přístup k použitým vozidlům na trhu

Lze konstatovat, že s ohledem na velké množství a dostupnost ojetých vozidel v západní Evropě mají všichni potenciální uchazeči nediskriminační přístup k těmto vozidlům a někteří z nich již některými vhodnými vozidly disponují. Podmínky zadávacího řízení ale umožňují plnění smlouvy o veřejných službách širokého okruhu v úvahu připadajících vozidel různého původu a provedení, čímž je v odpovídající míře zajištěna rovnost soutěže pro všechny účastníky.

2.3 Dostupnost nových vozidel na trhu

V rámci této zprávy nebyla situace na trhu s novými vhodnými vozidly zjišťována, protože objednatel nepředpokládá, že by dopravci s ohledem na dobu trvání smluvního vztahu, brzký začátek plnění a celkově přechodný charakter uzavřené smlouvy o veřejných službách, k pořízení nových vozidel přistoupili. Provoz nových vozidel ale podmínky zadávací dokumentace nijak nevylučují a lze si představit, že si dopravce např. nová trakční vozidla s univerzálním uplatněním pořídí. Motorové jednotky požadovaného charakteru má v nabídce většina velkých dopravců, např. dopravce České dráhy si na výkony obdobného charakteru v nedávné době pořídil větší počet motorových jednotek řady 847 výrobce PESA Bydgoszcz.

2.4 Efektivní a nediskriminační přístup k novým vozidlům na trhu

Průzkumem trhu bylo zjištěno, že vzhledem k brzkému zahájení účinnosti smlouvy o veřejných službách nelze očekávat dodávku nových vozidel, která již nejsou schválena pro provoz na území ČR, zároveň však vhodná vozidla na trhu již existují a s ohledem na omezený rozsah zakázky není jejich nasazení zcela vyloučeno. V takovém případě problémy s přístupem k takovým vozidlům dopravcům nevznikají.

Objednatel předpokládá, že dopravci pořídí vozidla do vlastního majetku, s určitými omezení smlouva o veřejných službách umožní i dlouhodobý pronájem potřebných železničních vozidel, přičemž lze konstatovat, že na území EU trh pronajímání železničních vozidel specializovanými společnostmi, pro něž je leasingová činnost hlavním předmětem podnikání, velmi rozvinutý.

Ministerstvo dopravy předpokládá, že náklady na pořízení vozidel budou tvořit součást výchozího finančního modelu, obsahově blízkému modelu podle vyhlášky č. 296/2010 Sb., o postupech pro sestavení finančního modelu a určení maximální výše kompenzace. Odpisy předpokládaných vozidel, popř. finanční náklady spojené s leasingem vozidel tak budou tvořit součást základny pro výpočet kompenzace.

3. Výsledné hodnocení

Na základě výše zmíněných skutečností byla otázka zajištění vhodných vozidel ve smyslu článku 5a odst. 1 Nařízení 1370 vyhodnocena s následujícím výsledkem:

Efektivní a nediskriminační přístup dopravců k vhodným vozidlům splňujícím podmínky nabídkového řízení pro linku R26 je zajištěn. Řízení umožňuje nasazení užitých vozidel a neomezuje se tedy pouze na možnost pořízení nových vozidel na trhu, naopak předpokládá, že může být využito jako způsob dalších smysluplného využití nejčastěji existujících, popř. jen dílčím způsobem upravených vozidel. Podmínky zadávací dokumentace a se s ohledem na dobu trvání smlouvy omezí na základní pravidla, která jsou běžná pro provoz vozidel v objednávce MD, a rovněž tento fakt přispěje k dostupnosti vhodných vozidel na trhu.